

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Juho Istolainen

Luonnonvalolla kuvaaminen

Luonnonvalo teknisenä ja taiteellisena valintana

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

TV- ja radiotuotanto

Opinnäytetyö

30.3.2020

Tekijä(t) Otsikko	Juho Istolainen Luonnonvalolla kuvaaminen
Sivumäärä Aika	31 sivua 30.3.2020
Tutkinto	Medianomi
Koulutusohjelma	TV- ja radiotuotanto
Suuntautumisvaihtoehto	
Ohjaaja(t)	Lehtori Kai Ansio
<p>Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää syitä, miksi luonnonvalo valitaan ensisijaiseksi valaisukeinoksi elokuvaa tai still-kuvaa tehdessä. Luonnonvalon käyttö ensisijaisena valonlähteenä varsinkin pitkässä elokuvassa on harvinaista.</p> <p>Aluksi työssä perehdytään valaisun perusteisiin, jotta voidaan ymmärtää mitä valaisu tarkoittaa ja kuinka sitä toteutetaan. Tämän lisäksi työtä varten on tutkittu luonnonvalon ominaisuuksia, jotta voidaan muodostaa mahdollisimman laaja ymmärrys siitä, mitä luonnonvalolla valaisemiseen tarvitaan ja kuinka sen kanssa tulee toimia. Työ pohjautuu alan suomalaisten tekijöiden haastatteluihin sekä oman kokemuspohjan tietoihin asiaan liittyen.</p> <p>Työssä analysoidaan myös The Revenant -nimistä elokuvaa, joka on kuvattu yhtä kohtausta lukuun ottamatta täysin luonnonvalolla. Elokuva herätti suuremman kiinnostuksen aiheeseen, jonka takia se valikoitui osaksi opinnäytetyötä.</p> <p>Teknisen suorittamisen ja valon ominaisuuksien lisäksi työssä perehdytään taiteelliseen näkökulmaan. Monille alan työntekijöille luonnonvalon käyttö on usein taiteellinen ratkaisu, koska luonnonvalon tarjoamiin mahdollisuuksiin harvoin keinovalojen avulla pystytään. Taiteellisten ja teknisten ratkaisujen suhde onkin tämän opinnäytetyön ydinasia.</p>	
Avainsanat	luonnonvalo, valaisu

Author Title	Juho Istolainen Filming with Natural Light
Number of Pages Date	31 pages 20.3.2020
Degree	Bachelor of Arts
Degree Programme	Film and Television
Professional Major	
Instructors	Senior Lecturer Kai Ansio
<p>The purpose of this thesis was to find out the reasons why natural light is chosen as the primary light when making a movie or still image. The use of natural light as the primary source of light, especially in long films, is rare.</p> <p>In the beginning this thesis explores the basics of lighting in order to understand what lighting means and how it is done. That and the basic features of natural light is the major key to understand that it takes to use only natural light while shooting a film. The main sources of information are interviews of Finnish professionals in the industry and my own experiences.</p> <p>This thesis also includes an analysis of a movie called The Revenant which, except for one scene, was shot using natural light only. The film increased my interest in the subject and that is why it is a part of this thesis.</p> <p>In addition to technical performance and the qualities of light, this thesis also explores an artistic perspective of using natural light. For many people in the film industry the use of natural light is often a creative choice because natural light has a very unique touch. The ratio between artistic and technical choices are at the core of this thesis.</p>	
Keywords	Natural light, Lightning

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimusmenetelmät	1
3	Kuvan valaistus	2
3.1	Valaistuksesta yleisesti	2
3.2	Keinovalo	3
3.3	Luonnonvalo	6
3.3.1	Auringon sijainti taivaalla	6
3.3.2	Valon voimakkuus	7
3.3.3	Valon väri	8
4	Luonnonvalo elokuvassa	11
4.1	Valmistautuminen	12
4.2	Kalusto	13
4.3	Ajoitus	15
5	Tekijöiden ajatuksia luonnonvalosta	16
5.1	Tom Hakala, ohjaaja	16
5.2	Anna Äärelä, ohjaaja	17
5.3	Raimo Saba, ohjaaja	18
5.4	Eino Manner, ohjaaja	20
5.5	Anton Tevajarvi, kuvaaja	20
5.6	Tuukka Kovasiipi, kuvaaja	21
5.7	Kaarle Hurtig, valokuvaaja	22
5.8	Yhteenveto	22
6	The Revenant	23
6.1	Elokuvan perustiedot	23
6.2	Revenantin valaistus ja kuvaus	24
6.3	Visuaalisuus	27
6.4	Omia ajatuksia	28
7	Miksi luonnonvalolla kuvaamisesta ei ole kirjoitettu?	28
7.1	Omaa pohdintaa	28
7.2	Tekijöiden ajatuksia	29

8 Yhteenveto

29

Lähteet

31

1 Johdanto

Tarkastelen opinnäytetyössäni elokuvan ja valokuvan valaisua. Aluksi esittelen ja käyn läpi erilaisia valaisutekniikoita ja valaisun teoriaa sekä valaisuun liittyviä seikkoja, joita on syytä ottaa huomioon valaisutekniikkaa valitessa. Pohdin teknisten ja taiteellisten ratkaisujen suhdetta, luonnetta ja merkitystä liittyen siihen, millainen lopputulos halutaan saavuttaa. Koska aiheesta on vähän kirjallisuutta ja tietoa tarjolla, haastattelen suomalaisia ohjaajia ja kuvaajia ja selvitän heidän näkemyksiään aiheesta. Pysin valitsemaan tekijöitä erilaisista lähtökohdista.

Teorian ja haastattelujen lisäksi analysoin vuonna 2015 ilmestynyttä *The Revenant* -elokuvaa. Elokuva kuvattiin yhtä kohtausta lukuun ottamatta luonnonvaloa käyttäen. Elokuva oli yksi innoittajista tämän aiheen tutkimiseen. Tarkastelen elokuvassa tehtyjä teknisiä ja taiteellisia ratkaisuja. Käyn läpi kalustoa, jota kuvattaessa käytettiin, sekä analysoin luonnonvalon käytön vaikutuksia lopputulokseen.

Opinnäytetyön tavoitteena on hahmottaa, miten luonnonvalo toimii ja miten sitä kannattaa käyttää. Haluan myös selvittää, miksi pelkästään luonnonvalolla kuvataan niin vähän, ja toisaalta myös syitä siihen, miksi päätetään kuvata pelkästään luonnonvaloa käyttäen. Pysin selvittämään teknisten ja visuaalisten painoarvoja tuotannollisia valintoja tehtäessä.

Aihe valikoitui opinnäytetyöni aiheeksi siksi, että luonnonvalo ja sen ominaisuudet kiinnostavat todella paljon. Olen valokuvannut 10 vuotta freelancerina ja käyttänyt muutamaa kertaa lukuun ottamatta pelkästään luonnonvaloa. Halusin muiden mielipiteiden ja analyysin lisäksi ymmärtää myös itse enemmän, mistä luonnonvalossa on kysymys ja miten sitä kannattaa käyttää.

2 Tutkimusmenetelmät

Tämän opinnäytetyön ensisijaisena tutkimusmenetelmänä on haastattelut. Aiheesta löytyi varsin vähän kirjoitettua tietoa, pääasiassa vain nettiartikkeleita ja blogikirjoituksia.

Haastattelin opinnäytetyötä varten suomalaisia alan ammattilaisia. Tein haastattelut teemahaastatteluina, sillä halusin selvittää motiiveja luonnonvalon käyttöön. Olen tehnyt alan töitä freelancerina jo pian kymmenen vuoden ajan, joten omat käytännön kokemukseni yhdistettynä muilta saamiini vastauksiin antoivat hyvän pohjan pohtia ja tutkia aihetta tarkemmin.

Oman ja haastatteluista saamani tiedon lisäksi hain tietoa lukemalla nettiartikkeleita alan nettisivuilla sekä tekijöiden haastatteluja. Kolmas tärkeä tutkimusmenetelmä oli analyysi. Analysoin The Revenant -elokuva, joka on kuvattu yhtä kohtausta lukuun ottamatta pelkästään luonnonvaloa käyttäen. Elokuvan analysoinnissa keskityin siihen, miten luonnonvalon valinta valaisukeinoksi vaikutti kaluston valintaan, ja työryhmän työskentelyyn.

3 Kuvan valaisu

Käsittelen tässä osiossa kuvan valaisua. Käyn läpi valaisun perusidea ja tekniikkaa ja käsittelen keinovalon ja luonnonvalon erikseen. Tarkoituksena on hahmottaa, mitä valaisu tarkoittaa ja kuinka erilaisten valojen ominaisuudet vaikuttavat siihen, mitä ollaan tekemässä. Varsinkin luonnonvalolla on monia eri ominaisuuksia, ja esimerkiksi sen väri ja voimakkuus vaihtelevat merkittävästi riippuen maantieteellisestä sijainnista ja vuorokaudenajasta. Valaisun perusteita on hyvä ymmärtää, jotta pystyy tarkastelemaan ja ymmärtämään mitä tarkoittaa, kun elokuva tai still-kuva valaistaan pelkästään luonnonvaloa käyttämällä.

3.1 Valaisusta yleisesti

Valaisun tarkoitus teknisestä näkökulmasta on mahdollistaa filmin valottuminen tai digitaalisen kameran toiminta. Kerronnallinen valaisu luo vaikutelmia, merkityksiä, herättää ajatuksia ja luo tarkoituksia. (Elokuvantaju 2019.) Valaisun suorittaa valaisija, joka on kuvauspaikalla vastuussa valoista sekä työryhmästään. Koska valaisija on aina ihminen, on lopputulos yhteydessä valaisijan persoonaan ja omaan näkemykseen, vaikka kyse olisi hyvinkin yksinkertaisesta kolmipistevalaisusta. Valaisijalla on kuvaustilanteessa suuri vastuu hoitaessaan sekä valoja että omaa työryhmäänsä. (Careersinfilm.com 2019.)

Vanhan opin mukaan valaisun on tarkoitus tehdä jokin kohde näkyväksi. Tämä on periaatteessa hyvä, mutta saattaa jättää elokuvaan halvan vaikutelman. Lopulta kyse on kuitenkin valon tallentamisesta; miksi käyttää siitä vain pienin potentiaali? Valaisu voidaan jakaa tekniseen ja kerronnalliseen valaisuun. Teknisessä käytössä olevia valonlähteitä säädellään ja ohjataan tarpeen mukaan. Kerronnallisella valaisulla luodaan vaikutelmia. Saadaan aikaan vuorokaudenaikoja, annetaan pinnoilla, tiloille ja materiaaleille tunnetta ja käytetään hyväksi valon ja varjon dynamiikkaa. (Ruohonen 2017, 2.)

Kun valaisua tehdään, on hyvä muistaa, mitä ollaan tekemässä ja miksi. Tärkeintä on huolehtia, että valoa on riittävästi. Valaisija, eli gaffer, vastaa kuvaustilanteessa valaisusta. Hän toimii yhdessä ohjaajan ja kuvaajan kanssa ja pyrkii työllään saamaan halutun lopputuloksen aikaiseksi. Tämän takia valaisijan on tärkeää muistaa tavoitteet. Minkälaista tunnelmaa haetaan? Mikä aika vuorokaudesta kohtauksessa on meneillään? Onko kuvattava kohde valaistu niin, että se kiinnittää huomiota silloin, kun sen pitää erottua taustasta? Kaikki tämä on mahdollista toteuttaa valmistautumalla työtä varten hyvin ja reagoimalla kuvaustilanteessa toiveisiin, muuttuviin olosuhteisiin ja etsimällä aina parasta mahdollista lopputulosta. Valaistuksen rakentaminen vie yleensä eniten aikaa, joten tehokkuus ja tieto siitä, mitä ollaan tekemässä ovat tärkeässä asemassa. Valaisijan tulee hallita työtehtävät ja työryhmänsä, jotta kuvausaikataulu ei veny. (Careers in Film 2019.)

Teknisen suorituksen lisäksi on myös taiteellinen näkökulma. Kuvan elementtien ja toiminnan välille täytyy löytää harmonia ja samalla kuvan pitäisi näyttää myös mahdollisimman hyvältä. Vaikka valaisuun liittyy paljon teknistä tietämystä ja työskentelyä, on kameraan tallentunut kuva se, minkä katsoja lopulta näkee. Kuvan täytyy näyttää hyvältä, jotta sitä on miellyttävää katsoa ja se vetoaa katsojaan. Esimerkiksi väärä värilämpötila voi tehdä kohteesta todella huonon näköisen. Valaisija pelkästään ei tietenkään ole vastuussa siitä, että kuva näyttää hyvältä, mutta valaisun tulee toimia, jotta kokonaisuus on hyvä. (Lindgren 2008, 3.)

3.2 Keinovalo

Sisätiloja, esimerkiksi studiota, valaistaessa luotetaan keinovaloon. Käytettävien laitteiden repertuaari on käsittämättömän laaja, ja valaisijan tehtäväksi jääkin valita

käyttöön juuri siihen lavastukseen sopivat valot. Sisällä kuvattaessa koitetaan valaisulla usein jäljitellä luonnonvaloa ja ulkona kuvattaessa koitetaan selvittää sen kanssa. Keinovalot ovat hyvä työtoveri, sillä niiden kanssa toimiessa on käytännössä mahdollista vaikuttaa aivan kaikkeen. Väriämpötila, voimakkuus ja suunta voidaan määrittää juuri sellaiseksi kuin on tarve. Keinovalojen etuna on niiden muuntautumiskyky ja säädettävissä olevat ominaisuudet (Kuvio 1). Usein valaisukalusto on myös kooltaan suurta ja sen operoiminen vaatii useamman työntekijän. Valojen liikuttelu ja säätäminen vie aikaa, joten aikataulua tehdessä valaisuun on hyvä varata aikaa. Toisaalta myös työryhmän on oltava työn tasalla ja tehokkaita, koska valojen säätämiseen ei ole loputtomasti aikaa.

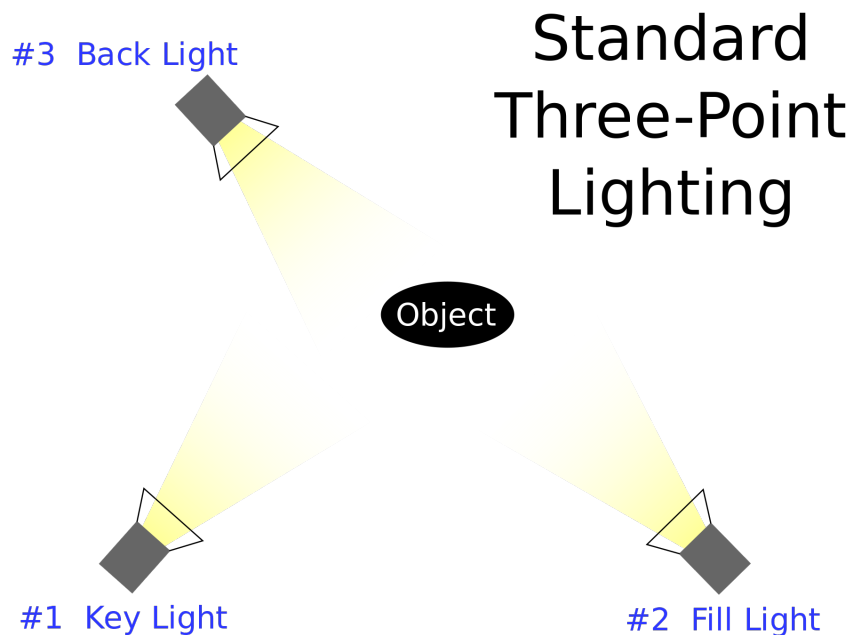
Kuvio 1. Esimerkki studion valaisusta potrettikuvaan. (Expert Photography, 2020)

Haasteita sisällä kuvattaessa ovat monenlaiset eri valolähteet, kun ei operoida studiossa. Ikkunasta saattaa tulla auringonvaloa, erilaiset hehkulamput ja valaisimet tuottavat eriväristä valoa, ja kamera voidaan säätää vain yhteen väriämpötilaan kerrallaan. Tällöin täytyy pohtia, mikä palvelee tarkoitusta parhaiten, ja toimia sen mukaan. Osaa asioista ei saada välttämättä mieluisiksi, mutta sen kanssa on vain opittava toimimaan. Usein valaisijan kalustoautosta löytyy kuitenkin erilaisia lampuja, joita voidaan vaihtaa paikan päällä, jotta kaikki lamput olisivat samanlaisia. Lisäksi erilaiset kalvot ja heijastavat tai heijastamattomat pinnat ovat apuna valon muokkaamisessa.

Studiossa kuvattaessa valaisusta voidaan tehdä ilman häiriötekijöitä juuri sellainen kuin halutaan. Valoja pystyy sijoittamaan lähestulkoon mihin tahansa.

Yleinen tapa valaista studiossa on kolmipistevalaisu. Se koostuu nimensä mukaisesti kolmesta eri valosta.

1. Päävalo
2. Tasoitusvalo
3. Takavallo (MediaBitti 2011.)

Kuvio 2. Esimerkkikuva kolmipistevalaisusta. (MediaBitti 2011)

Päävalo on tilan tärkein valonlähde (Kuvio 2). Se määrittelee valon suunnan ja tuo halutut kohteet esille. Tasoitusvalolla pehmennetään ja poistetaan päävalon luomia varjoja. Takavalolla irrotetaan kohde taustasta. Kolmipistevalaisu toimii hyvänä pohjana, mutta se ei ole mikään absoluuttinen totuus. Sitä on laajennettu myös viisipistevalaisuksi, joka sisältää edellä mainittujen kolmen lisäksi lavastevalon ja kickerin. Taustavallo tuo nimensä mukaisesti esiin taustaa ja elävöittää sitä. Kicker toimii päävalon vastaisena, ja sen tarkoitus on tehdä piirtoa varjoisalle kasvonpuoliskolle. Nämä kaksi valaisumallia toimivat, mutta jokainen tilanne on erilainen. Niiden lisäksi voidaan luoda pieniä spottivaloja, esimerkiksi hius- tai silmävaloja. Toisaalta perusteista poikkeamalla voidaan saada uudenlaisia lopputuloksia. Sääntöjä rikkoakseen ne tulee kuitenkin tiedostaa. (Lindgren 2008, 4–5.)

3.3 Luonnonvalo

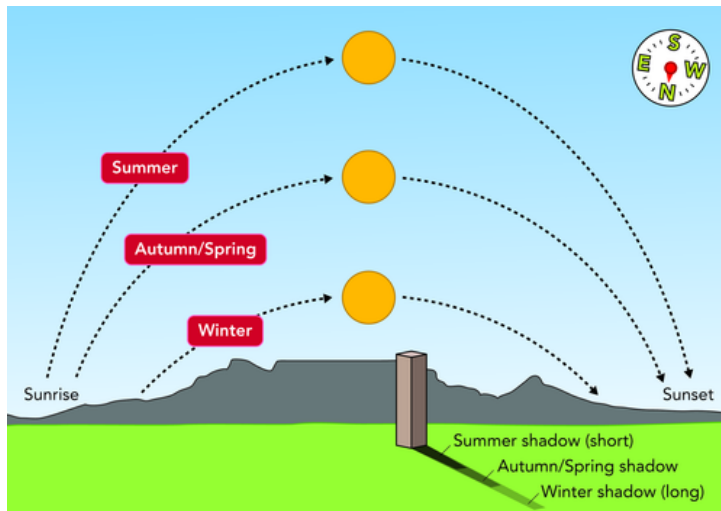
Luonnonvalo tulee pääsääntöisesti auringosta. Matkallaan auringosta maahan se käy läpi muutoksia, ja lopulta kohteeseen osuessaan se voi olla suuri kirjo erilaisia värejä, muotoja ja voimakkuuksia. Luonnonvalolla on paljon ominaisuuksia, ja sen muotoon vaikuttavat monet asiat. Luonnonvalo voi olla sävyltään lämmintä tai kylmää. Se voi olla myös pehmeää tai kovaa. Kuvan laatu riippuu paljon siitä, millaiset olosuhteet ulkona on ja mikä vuorokaudenaika kuvanottohetkellä on. (Picturecorrect 2020.)

Luonnonvaloon ei ulkona kuvatessa voi vaikuttaa, mutta kiinnittämällä huomiota valon vallitseviin ominaisuuksiin voi tehdä erilaisia valintoja. Esimerkiksi kirkkaana pilvettömänä päivänä valo on kovaa ja luo voimakkaita varjoja, jolloin valo on hyvä esimerkiksi maisemakuvien ottamiseen mutta huono potretteihin. Kirkas valo luo kuviin paljon kontrastia ja tuo yksityiskohtia enemmän esille. Pilvisenä päivänä kontrastia syntyy vähemmän ja valo on pehmeämpää. Sääolosuhteiden lisäksi vuorokaudenaika vaikuttaa merkittävästi. (Picturecorrect 2020.)

3.3.1 Auringon sijainti taivaalla

Auringon reitti taivaalla vaikuttaa olennaisesti kuvaamiseen (Kuvio 3). Riippuen sijainnista auringonvaloa on tarjolla eri mittaisia aikoja. Päiväntasaajalla vuorokauden valoisa aika on vuodenajasta riippumatta ympäri vuoden lähestulkoon sama, noin 12 tuntia. Mitä kauemmas päiväntasaajasta mennään, sitä enemmän vallitseva vuodenaika vaikuttaa päivän pituuteen ja valon määrään.

Sijainnin mukaan on siis hyvä tietää, kuinka pitkään valoa on tarjolla. Esimerkiksi Helsingissä lyhin päivä on vain 5 tuntia ja 40 minuuttia ja pisin 19 tuntia. Toiseksi on tärkeää tietää auringon kulma. Se vaikuttaa valon voimakkuuteen, väriin ja varjojen pituuteen. (Ilmatieteenlaitos 2019.)

Kuvio 3. Auringon liike taivaalla. (Siyavula 2020)

Kun kuvataan auringon ollessa korkealla kannattaa aurinkoa käyttää takavalona, eli sijoittaa se aina näyttelijän taakse. Tällöin vältetään se, että valo palaa puhki kasvojen kohdalta, eikä näyttelijä ala siristämään silmiä ja häikäisty. Voimakas valo muodostaa myös epäimartelevia varjoja ja saa kuvan näyttämään huonommalta. Voimakas takavalo piirtää hyvin kuvattavan hahmon ääriviivat, mutta tuo myös esille esimerkiksi häiriötekijöitä, kuten irtohiukset. Tärkeää on myös pitää huoli siitä, että vastavaloon kuvatessa kohde valottuu kunnolla, eikä tausta. Heijastavalla pinnalla voi ohjata valoa kohteeseen ja valotusmittaria käyttämällä voi varmistua oikeista kameran asetuksista. (Kroll 2013.)

3.3.2 Valon voimakkuus

On hyvä tietää auringon kulma, koska se vaikuttaa siihen, kuinka paljon valoa saapuu kohteeseen. Matalalla paistava aurinko saattaa jäädä puiden tai rakennuksien taakse, jolloin valon määrä vähenee huomattavasti. Lisäksi mitä matalammalta aurinko paistaa, sitä himmeämpi se on. Valotusmittari (Kuvio 4) on tärkeä apuri, koska se kertoo huomattavasti silmää tarkemmin, koska valon määrä alkaa vähentyä. Suomessa hämärän aika kestää todella pitkään, toisin kuin esimerkiksi päiväntasaajalla, jossa auringonlaskusta kestää vain noin 20 minuuttia pimeyteen. Suomessa hämärä aika saattaa kestää jopa kaksikin tuntia. (Ilmatieteenlaitos 2019.)

Kuvio 4. Valotusmittari. (Digitarvike.fi, 2020)

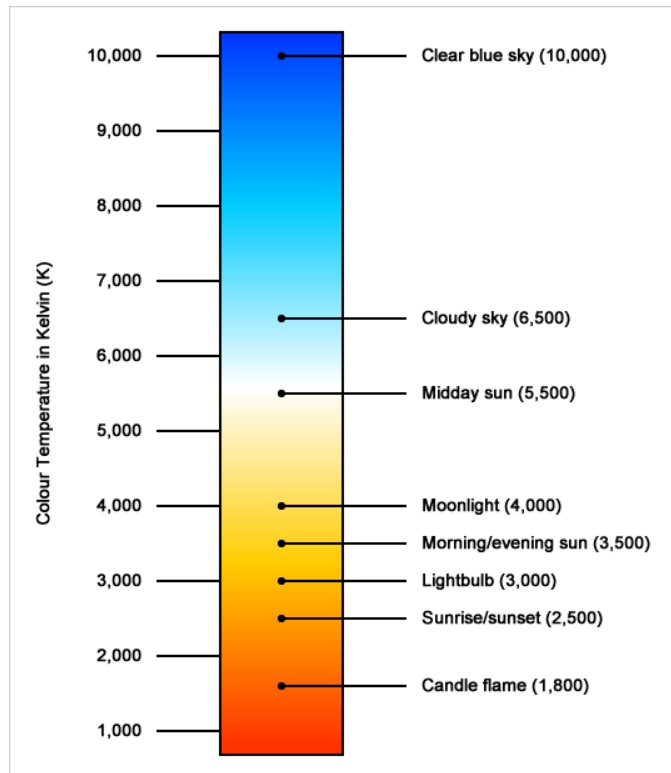
Valon voimakkuuteen vaikuttaa oleellisesti vuorokaudenaika. Keskellä päivää se on voimakasta ja saa aikaan paljon kontrastia ja tuo yksityiskohtia herkemmin esille. Kuvaustilanteissa harvoin suositaan keskipäivän kovaa valoa sen armottoman luonteen vuoksi. Iltaisin niin sanotun ”kultaisen tunnin” aikana valo on yleensä parhaimmillaan. Samoin aamulla auringonnousun aikaan. Tällöin valo on pehmeää ja siinä on lämpimät sävyt. (Picturecorrect 2019.)

3.3.3 Valon väri

Auringon kulman muuttuminen vaikuttaa myös valon väriin. Matalammalta paistaessa valo on punertavampaa, koska valon tarvitsee kulkea paksumman ilmakerroksen läpi, jolloin lyhytaaltoinen sininen valo häviää pois. (Lindgren 2008, 6.) Valon väri vaihtelee riippuen vuorokaudenajasta. Aamulla auringonnousun jälkeen sekä illalla auringonlaskun aikaan värisävy on kellertävä ja valo on pehmeää. Illalla ja yöllä värisävy on sinertävää ja kylmempää. Keskipäivällä valo on neutraalia, eikä siinä ole juurikaan mitään värisävyä. Tämä osaltaan vaikuttaa siihen, miksi keskipäivää ei suosita kuvaustilanteissa. Digitaalisissa kameroissa on yleensä värilämpötilan säätö, jolla voi kompensoida luonnonvalon värin aiheuttamia vaikutuksia. Esimerkiksi ettei kuva ole liian

lämmiin tai kylmää. (Picturecorrect 2019.) Lisäksi esimerkiksi meillä Suomessa myös vuodenaika vaikuttaa väriämpötilaan. Talvella valo on huomattavasti enemmän kylmää sinertävän sävyistä kuin lämmintä. Kesällä tilanne on vastaavasti toisinpäin.

Alla olevasta kuviosta käy ilmi erilaisten valonlähteiden väriämpötiloja.

Kuvio 5: Luonnonvalot kelvin asteikolla sekä muutamia keinovaloja.

Keskipäivä

Keskipäivän luonnonvalo on pääsääntöisesti suoraa auringonvaloa. Tällainen valo ei juurikaan hajaannu tai ”kimpoa” maasta. Tämän seurauksena keskipäivän luonnonvalo on neutraalin väristä ja yleisesti vähiten suosittu vaihtoehto kuvaustilanteisiin. Keskipäivän valo kuitenkin tarjoaa myös uniikkeja mahdollisuuksia. Esimerkiksi vesi on läpinäkyvämpää, koska valo etenee syvemmälle ja heijastuu vähemmän pinnasta. (Cambridge In Colour 2019.)

Keskipäivän valon suurin ongelma on siinä, että tummien ja kirkkaiden alueiden ero on valtava. Vaikka silmä pystyy erottamaan alueet varsin hyvin, on kameroille tämä yhä vaikeaa. Tämän seurauksena jotain informaatiota joutuu aina menettämään, joko

kirkkaita tai tummia alueita. Selvitäkseen vallitsevan valon ominaisuuksien kanssa kannattaa kuvaustilannetta suunnitella etukäteen. Voi esimerkiksi miettiä, minkälaisen tunnelman kuviin haluaa ja minkälainen valo tunnelman saavuttamiseksi tarvitaan. Keskipäivällä kuvatessa kannattaakin etsiä paikka, joka on kokonaan varjossa. Varjoisassa paikassa valo on pehmeämpää, eikä kuvaan tule niin suuria eroja valoihin ja varjoihin. Koska keskipäivällä on kirkasta ja valoa on runsaasti, on varjossakin kuitenkin riittävästi valoa kuvaamiseen. (Wagenstein 2019.)

Ilta- ja aamuaurinko

Iltaisin ja aamuaisin auringosta tuleva valo on lämpimämpää ja muodostaa enemmän varjoja ja tekee kohteista kolmiulotteisia. Tällainen valo on turvallinen valokuvata, koska se ei ole yhtä ankara kuin keskipäivän voimakas valo, mutta saattaa samalla myös olla hieman tylsä. Ilta- ja aamuaurinkossa valoisien ja varjoisten alueiden ero ei ole niin suuri kuin esimerkiksi päiväsaikaan tai kultaisen tunnin aikana. Valo ei myöskään muutu yhtä nopeasti, vaan se pysyy tasaisena pidempään. (Cambridge In Colour 2019.)

Golden hour

Tuntia auringonlaskun jälkeen ja ennen auringonnousua kutsutaan nimellä ”golden hour” (Kuvio 6). Tällöin valo on pehmeää, siinä on lämmin sävy ja varjot ovat pitkiä ja pehmeitä. Koska varjot ovat haaleita ja valo ei ole liian kirkasta, on kuvassa helppo saada kaikki elementit näkyviin ilman, että esimerkiksi kirkkaat kohdat palaisivat puhki. Golden hour on suosituimpia hetkiä kuvata, koska silloin valo on todella pehmeää ja tekee ympäristöstä kauniin ja esteettisen. Suomessa golden hour kestää kesäaikaan varsin pitkään, mutta mitä etelämmäksi menee, sitä nopeammin se on ohitse. Aikataulun ja kuvaustilanteen suunnittelu on tärkeää, mikäli haluaa saada kaiken hyödyn irti lyhyestä mutta optimaalisesta valosta. Golden hour tapahtuu kaksi kertaa päivässä, aamulla ja illalla. Usein aamun golden hour on niin aikaisin, että silloin kuvaaminen saattaa olla vaikeasti järjestettävissä aikataulun takia. Asiakas ei välttämättä pääse kuvauspaikalle ennen kello kuutta aamulla. (Cambridge In Colour 2019.)

Kuvio 6. Golden hour (photopills.com, 2020)

Muita valaistuksia

Vuorokauden peruselementtien lisäksi on lukuisia erilaisia luonnonvalon ominaisuuksia. Kaikkia ei pysty ennustamaan ja usein tietynlaisen valon saavuttaminen on myös tuuripeliä. Säätila vaikuttaa valon ominaisuuksiin. Auringon ja kuvattavan kohteen välillä on massiivinen määrä erilaisia asioita, jotka vaikuttavat lopputulokseen. Pilvet, sade, myrsky tai vaikkapa sumu vaikuttavat valon laatuun. Näistäkin on mahdollista ottaa parhaat puolet käyttöön. Esimerkiksi pilvinen taivas on suuri soft box, joka tarjoaa tasaista ja pehmeää valoa. Pilvinen taivas ei kuitenkaan näytä kuvissa kovinkaan kiinnostavalta, joten se kannattaa rajata kuvista pois. (Cambridge In Colour 2019.)

4 Luonnonvalo elokuvassa

Tässä osiossa käyn läpi luonnonvalon käyttöä elokuvassa ja pohdin enemmän myös taiteellista näkökulmaa teknisen lisäksi. Käyn läpi eri työvaiheita ja asioita, mitä tulee ottaa huomioon. Esittelen erilaisia luonnonvalon tarjoamia valaisutilanteita ja millaisia ne ovat kuvaamisen kannalta.

Pelkästään luonnonvalolla kuvaaminen on harvinaista pitkiä elokuvia tehdessä. Sen rajallinen määrä ja vaikea ennustettavuus saattaa pitkittää aikataulua ja se aiheuttaa

lisäkustannuksia, mutta myös säästää rahaa ja jättää enemmän aikaa kuvaamiselle, jolloin materiaalia saadaan enemmän. Etukäteen saattaa tuntua siltä, että luonnonvalolla kuvaaminen olisi helppo ja nopea ratkaisu, jossa vältetään jatkuva valaisukaluston kasaaminen ja purku yhä uudestaan ja uudestaan kuvauspaikan vaihtuessa. Tämä on totta, mutta työmäärää se ei aina merkittävästi vähennä. Esimerkiksi valmistautumiseen ja tuotannon suunnitteluun saattaa kulua enemmän aikaa, koska muuttuviin olosuhteisiin on hyvä olla etukäteen mietittynä varasuunnitelma ja toimintatapa.

Ilman keinovaloja kuvaamiseen on yleensä merkittävä syy. Luonnonvalon kanssa toimiminen aiheuttaa haasteita, koska sitä ei voi säädellä ja se muuttuu jatkuvasti. Useimmiten syy on esteettinen valinta, koska luonnonvalo on ainutlaatuista ja se tekee kuvasta erilaisen ja tietenkin luonnollisemman näköisen kuin lampuilla valaistuna. Esimerkiksi The Revenant -elokuvan haluttiin näyttävän dokumentaariselta ja katsojalle haluttiin välittää sellainen tunne, että elokuvan asiat tapahtuvat oikeasti.

4.1 Valmistautuminen

Mikäli aikoo kuvata luonnonvalolla, täytyy ympäristö tuntea ja minimoida muuttujat ja yllätykset. Kuvauspaikkoihin täytyy tutustua huolellisesti, ettei kuvatessa tule yllätyksiä ja kaikki saadaan tehtyä kuten on tarkoitus. Onko paikalla mahdollisesti varjoja aiheuttavia esteitä? Onko paikalle aina mahdollista mennä? Aurinko liikkuu taivaalla varsin nopeasti. Kuinka valon suunta ja voimakkuus muuttuu päivän aikana ja sopiiko se suunnitelmaan? Rehellä tehdyt havainnot on syytä ottaa tarkasti ylös, jotta kuvaushetkellä ollaan mahdollisimman valmiina. Yleensä kuvaaja tekee kuvasuunnitelman paikan päällä ottamiensa kuvien perusteella. Kuvakoot, kuvasuunnat ja kameran liikkeet voidaan suunnitella etukäteen, tällöin muuttujien määrä minimoidaan kuvaushetkeä ajatellen. Projektista ja ohjaajasta riippuen myös luoville ratkaisuille ja sattumalle voidaan jättää tilaa. Ilman keinovaloja kuvauspaikalla on enemmän ja vapaammin tilaa liikkua, joten valo-olosuhteiden muuttuessa erilaisia kuvakulmia ja kuvasuuntia voi kokeilla saavuttaakseen halutun lopputuloksen. Luonnonvalolla kuvatessa kaikkea ei siis voi eikä välttämättä myöskään kannata suunnitella etukäteen. Tämä pätee pääasiassa taiteellisiin ja kerronnallisiin asioihin. (Kroll 2013.)

Lähtökohtaisesti kuvaustilannetta kuitenkin kannattaa harjoitella etukäteen, koska esimerkiksi niin sanotun ”kultaisen tunnin” aikana haluttu valo saattaa olla minuuteissa ohitse. Koko tuotantotiimin täytyy siis olla valmiudessa ja tietää tehtävänsä, uusintaotto

voidaan tehdä aikaisintaan seuraavana päivänä. Harjoitteluun käytetty extra-aika saattaa tuntua turhalta, mutta usein kuvatessa ei ole liikaa aikaa uusintaotoille, varsinkaan silloin kun valo-olosuhteet muuttuvat nopeasti. (Kroll 2013.)

4.2 Kalusto

Oikean kaluston valinta saattaa olla haastavaa ja vaatii perehtymistä, mutta se on välttämätöntä. Kuvaajan täytyy varmistua siitä, että kameralla voi kuvata vähäisessä valossa ilman, että vähäinen valo vaikuttaa kuvan laatuun. Valitettavasti ei ole olemassa yhtä kameraa, joka olisi täydellinen kaikissa olosuhteissa, joten kuvauksiin saatetaan tarvita useampia kameroita. Sen lisäksi, että kamera on oikea, täytyy kiinnittää huomiota myös linssivalintoihin. Kuten *The Revenant*issa, laajat linssit sopivat tehtävään, kun kuvataan luonnonvalolla ja ulkona. Laajat linssit sopivat maisemien kuvaamiseen ja tarpeeksi lähelle mennessä niillä saa myös kuvattua dialogikohtauksia. *The Revenant* kuvattiin 12–21 millisillä linseillä, jotka ovat todella laajoja (Kuvio 8). (Kroll 2013.)

Kuvio 7. Kuvassa Alexa 65 kamera. (Arri, 2016)

Teknisen suorittamisen lisäksi eri kamerat tuottavat erilaista kuvaa samoissa olosuhteissa. Erilaisia kamera- ja linssiyhdistelmiä kokeilemalla voidaan valita sopiva

yhdistelmä halutun lopputuloksen saamiseksi. Kameran ja linssin lisäksi filmille kuvatessa myös filmin laatu vaikuttaa merkittävästi lopputulokseen. Nykypäivänä linssien valovoimaisuus, kameroiden suuret kennot ja filmin korkeat ISO-herkkyudet helpottavat hämärässä kuvaamista. Teknisen toiminnan lisäksi kamerasäätöissä kiinnitetään huomiota myös taiteelliseen ja visuaaliseen puoleen. Kameravalintaan vaikuttaa, millaista lopputulosta haetaan. Esimerkiksi indie-elokuva ja luontodokumentti näyttävät usein todella erilaisilta. Molemmat saattavat olla teknisesti hyvin samalla tavalla toteutettuja, mutta visuaalinen lopputulos on täysin erilainen.

Vaikka lisävaloja ei käytettäisikään, on luonnonvalon ohjaaminen ja muokkaaminen suositeltavaa. Erilaisilla heijastavilla tai heijastamattomilla pinnoilla voidaan tuoda esimerkiksi varjoalueille lisävaloa tai vastaavasti keventää kohteen valotusta. Esimerkiksi kovassa auringonvalossa varjoisa puoli saattaa jäädä liian tummaksi eikä kamera tallenna kaikkia yksityiskohtia, tällöin valoa kannattaa heijastaa ja näin kuvasta saadaan tasapainoisempi. (Kroll 2013.)

Kannattaa myös tarkistaa, että minkälaisia valoja kuvauspaikalla on valmiina. Erilaiset kattolamput tai pöytälamput ovat potentiaalisia valoja mitä käyttää hyväksi. Sijoittamalla niitä sopiviin paikkoihin voi saada sijainnista paljon enemmän irti ja kuvasta paremman. Kekseliäisyydestä ja luovuudesta on vain hyötyä ja kaikki mahdollisuudet kannattaa käyttää hyväksi. (Kroll 2013.)

Kuvio 8. Laajan linssin käyttö elokuvassa. (Arri, 2016)

4.3 Ajoitus

Kun sopivat välineet on valittu, kuvauspaikat tiedossa ja tehtävät harjoiteltu on aika kuvata lopullista tuotosta. Ajankohdan valitseminen on ensiarvoisen tärkeää ja sitä valitessa täytyy pohtia, että minkälaista kuvaa halutaan. ”Blue hour” ja ”magic hour” ovat suosittuja kuvausaikoja. ”Blue hour” (Kuvio 9) on hetki ennen kuin aurinko laskee tai ennen kuin aurinko nousee, kun taivas on vielä värikäs, mutta aurinkoa ei näy. Molemmat näistä hetkistä on erittäin hyviä kuvaamiseen, kun halutaan kuvata yöaikaa. Valoa on tarpeeksi kuvaamiseen, mutta esimerkiksi autojen ja asuntojen valot erottuvat selkeästi, jolloin saadaan vaikutelma yöajasta.

Kuvio 9. Blue hour (Photopills.com, 2020)

Luonnonvaloa käytettäessä kuvaushetkellä sitä ei voi kontrolloida, mutta kaikkea muuta voi. Mikäli näyttelijät, kuvaaja ja ohjaaja toimivat täydellisesti, mutta pilvien liike pilasi kohtauksen valon, sen voi aina kuvata uudelleen. On vain kyse olosuhteiden hallinnasta. Budjetti ja aikataulu täytyy kuitenkin huomioda tässä, koska kaikkea ei voi kuvata lukuisia kertoja uudelleen. (McGowan 2019.)

Eri vuorokaudenaikoja voi käyttää hyväksi kuvaamalla samassa tilassa monia eri kohtauksia eri aikoina. Valo saa samankin huoneen näyttämään erilaiselta riippuen siitä, mihin kellonaikaan kuva on otettu. Sopivaa valoa saattaa joutua odottamaan ja kiireellisessä aikataulussa tämä tietenkin aiheuttaa ongelmia, mikäli jatkuvasti joutuu odottamaan. (McGowan 2019.)

"Magic hour" on hetki auringonnousun jälkeen tai ennen auringonlaskua. Tällöin valo on todella pehmeää ja punaisempaa. Valo todella tekee nimensä mukaisesti kaikesta varsin maagista. Keskipäivällä kirkkaassa kuvatussa valo tulee kovaa ja korkealta, jättäen rumia varjoja ja aiheuttaa helposti kirkkaiden kohteiden puhkipalamista. (Kroll 2013.)

5 Tekijöiden ajatuksia luonnonvalosta

Tässä osiossa on alan eri työtehtävissä toimivien ammattilaisten ajatuksia luonnonvalosta ja sen kanssa tai avulla työskentelystä. Koska tästä aiheesta on vähän kirjoitettua tietoa, oli tekijöiden haastattelu erittäin hyvä tapa saada käytännön kokemuksiin pohjautuvaa tietoa. Haastatteluissa tuli paljon ilmi mielenkiintoisia havaintoja ja mielipiteitä ja kaikilla oli omanlainen näkökulma ja tapa toimia. Haastateltavia etsiessä ja haastatteluja tehdessä monet totesivat aiheen mielenkiintoiseksi ja että asiaa tulee harvemmin mietittyä niin syvällisesti. Aiheen pohtiminen toi hyvin esille tekijöiden ajatusmalleja tekemisen suhteen isommassa kuvassa.

Haastattelin kaikkia tekijöitä samanlaisella kysymysvalikoimalla. Tavoitteenani oli selvittää seuraavia asioita. Miksi kyseinen henkilö on ohjaaja/kuvaaja? Mitä hän haluaa työllänsä välittää? Onko luonnonvalo tekninen vai kerronnallinen asia? Mitkä ovat luonnonvalolla kuvaamisen hyviä ja huonoja puolia?

5.1 Tom Hakala, ohjaaja

Suomessa valaisu nähdään Hakalan mielestä usein teknisenä asiana. Luovuudelle jätetään vähemmän tilaa ja valaisu tehdään aina, koska niin on etukäteen sovittu. Kuvauspaikalle mentäessä kannattaa tarkastella miltä tila näyttää luonnostaan ilman mitään toimenpiteitä. Eri kuvakulmien etsiminen on mahdollista, mikäli tilaa ei valaista, koska kameran kanssa voi liikkua miettimättä, että missä valot sijaitsevat. (Hakala, haastattelu 6.11.2019.)

Luonnonvalolla kuvatussa setin rakentaminen ei vie niin paljon aikaa. Valaisun tekemisessä kestää usein paljon aikaa, joka on automaattisesti pois kuvausajasta.

Kuvaaja, ohjaaja ja näyttelijät joutuvat odottamaan setin valmistumista sen sijaan, että he voisivat heti ryhtyä työhön. Kun kuvaamiselle jää vähemmän aikaa, ja kun kuvauspäivälle on asetettu aikataulu, aiheuttaa se stressiä sekä näyttelijöissä että muussa työryhmässä. Kun kuvaamiseen on enemmän aikaa, voidaan kokeilla erilaisia kuvakulmia ja mahdollisuuksia mitä tila antaa. Luovuudelle jää enemmän aikaa ja se ruokkii parempaa lopputulosta. Luonnonvalo ei sovi kaikkiin tilanteisiin, mutta kun sitä on mahdollista käyttää kannattaa sille antaa mahdollisuus. (Hakala, haastattelu 6.11.2019.)

Hakala peräänkuuluttaa työssään tarinankerrontaa, aitoutta ja tunteen välittämistä. Erilaisia tekniikoita tulee jatkuvasti, mutta katsojalle jää yleensä mieleen tunne, jonka kyseinen elokuva tai vaikkapa mainos herätti. Luonnonvalo tarjoaa kuvauksellisen valon, koska luonnollinen valo on sähkökäyttöisiin lamppuihin verrattuna todella rikasta. Se tuo esiin ihmisen luonnollisen ilmeen, muodon ja tätä kautta tuo esille kuvaan aitoutta. (Hakala, haastattelu 6.11.2019.)

Luonnonvaloa ei voi juurikaan säätää. Sitä voidaan esimerkiksi himmentää tai heijastaa eri välineillä, mutta loppujen lopuksi se on aina samanlaista. Tämä saattaa tehdä kuvasta toistuvan. Lampuilla valaisua voidaan muuttaa ja tehdä monenlaisia valaisuvaihtoehtoja. Yksitoikkoinen valo saattaa myös esimerkiksi kotikohtauksessa tehdä kuvaan liian dramaattisen tunnelman, kun valo tulee vain yhdestä suunnasta, eikä sitä välttämättä ole paljoa. Vaikka luonnonvalo on rikasta, se ei aina näytä parhaalta mahdolliselta. Joskus lampuilla valaistu kohtaaminen näyttää paremmalta. Työryhmän tehtävänä onkin valita paras mahdollinen työskentelytapa. (Hakala, haastattelu 6.11.2019.)

Hakala suosii luovia ratkaisuja. Mitä voidaan tehdä, jos valo muuttuu? Voiko kohtausta esimerkiksi siirtää huoneesta toiseen? Tarjoaako toinen kuvakulma jotain lisää tarinankerrontaan? Tilaa kannattaa tarkastella monesta eri kulmasta ja mitä se tarjoaa luonnostaan. Kuva ei aina näytä parhaalta siitä suunnasta mikä on etukäteen suunniteltu. Kuvaustilanteessa luova ja asiasta innostunut työryhmä tuottaa parempaa materiaalia. Onnistumiset ruokkivat uusia onnistumisia ja joustava mentaliteetti luo tilaa vaihtoehtoisille ratkaisuille. (Hakala, haastattelu 6.11.2019.)

5.2 Anna Äärelä, ohjaaja

Luonnonvalo oli varsinkin uran alussa tekninen valinta, koska muutakaan ei ollut saatavilla. Tiukalla budjetilla tehdessä on helpompaa tehdä luonnonvalolla kuin vuokrata

valokalusto, jonka käyttämiseen tarvitaan myös työvoimaa. (Äärelä, haastattelu 25.12.2019.)

Ajan kanssa luonnonvaloa oppii lukemaan ja hallitsemaan ja nykyään valaistessa Äärelä pyrkii vahvistamaan luonnonvalon vaikutusta enemmän kuin valaisemaan koko kohtauksen keinovaloilla. Luonnonvalo antaa myös vapautta: kuvaamisen voi aloittaa sillä hetkellä, kun haluaa ja tehdä parhaansa vallitsevassa valotilanteessa. Rakennettua valoa saattaa alkaa viilaamaan pitkiäkin aikoja ja hakemaan täydellisyyttä. Se vie paljon aikaa. Ohjaamisessa joutuu tekemään monia valintoja ja siksi on hyvä, että välillä voi vain päättää kuvata sen hetkellä valolla ja jättää hienosäätöjä koskevat päätökset kokonaan pois. (Äärelä, haastattelu 25.12.2019.)

Luonnonvalon parhaita puolia on se, että se saa ihmiset näyttämään kauniilta pehmeällä, luonnollisella tavalla. Valon arvaamattomuus tuo siihen myös lisäarvoa. Esimerkiksi jos satut kuvaamaan uskomattoman auringonlaskun aikaan, kukaan muu ei voi saada samaa auringonlaskua myöhemmin. Valo on ainutlaatuista, vaikka sen luonne onkin suurin piirtein ennakoitavissa. Luonnonvalo tuo tarinaan myös realistisen luonteen, vaikka muutenkin tarina olisikin runollinen: luonnonvalo on se valo, jossa hahmot elävät. (Äärelä, haastattelu 25.12.2019.)

5.3 Raimo Saba, ohjaaja

Ohjaajan rooli on monipuolinen, koska siinä on mukana eri tuotantovaiheissa alusta loppuun asti. Ohjaajana pääsee kertomaan tarinoita, viihdyttämään, inspiroimaan ja herättämään tunteita. (Saba, haastattelu 5.1.2020.)

Saballe luonnonvalon kanssa työskenteleminen on luonnollisin tapa toimia. Uran alkuvaiheessa Saba työskenteli pienellä dslr-kameroilla ja pienen budjetin takia ei ollut mahdollisuutta valokalustoon. Tämä pakotti tekemään luovia ratkaisuja ja soveltamaan niitä olosuhteita, mitä juuri silloin oli tarjolla. Nykyään se on vahva osa Saban omaa kerrontatapaa; kuvaustilannetta ja kohtauksia rakentaessa tavoitteena on imitoida oikeita ja arkisia elämäntilanteita sekä välittää aitoja tunteita. Kuvasta pyritään luomaan dokumentaarinen ja samaistuttava. Tällöin käytössä on usein pienempi työryhmä ja liiallista valaisun suunnittelua vältetään, koska se usein luo tilanteesta keinotekoisien näköisen. Saba uskoo esteettiseen kuvakerrontaan ja että sen kauneus löytyy erityisesti

luonnollisuudesta ja epätäydellisen rosoisista hetkistä, kun valo ja varjot elää luonnollisesti tilanteen mukana. (Saba, haastattelu 5.1.2020.)

Teknisesti luonnonvalo on pehmeää ja rajallista. Luonnonvalo luo kuvaustilanteisiin uusia ja yllättäviä olosuhteita, mitä ei voi etukäteen aina ennustaa tai suunnitella. Lisäksi se säästää aikaa ja rahaa, kun valoja ei tarvitse säädellä. Valokaluston puute tuo myös enemmän työskentelytilaa kuvaajalle ja näyttelijöille. (Saba, haastattelu 5.1.2020.)

Luonnonvalolla kuvaamisen parhaita puolia on rahan ja ajan säästyminen. Saba tykkää improvisoida kuvaustilanteissa ja luonnonvalo mahdollistaa hetkiä, joita ei pysty etukäteen suunnittelemaan. Paikan päällä voi katsoa mitä luonnonvalo tarjoaa, mikä näyttää hienolta ja panostaa niihin. Esimerkiksi tekeekö valo jonkun hienon varjon tai valoisan kohdan kuvauspaikalle. Ilman valaisukalustoa kuvaaja voi liikkua kameran kanssa vapaammin etsien uusia kuvakulmia ilman, että olisi sidottu yhteen valaistuun kohtaan. (Saba, haastattelu 5.1.2020.)

Luonnonvalolla kuvaamisessa on myös riskinsä. Valoa ei välttämättä ole tarpeeksi ja kuva saattaa jäädä osittain liian tummaksi. Luonnonvalo ei myöskään ole säädettävissä tai kontrolloitavissa. Eli jos valoa ei ole tarpeeksi, ei sitä voi lisätä. Se myös muuttuu nopeasti. Mikäli samassa tilassa kuvataan päivänä aika monta kohtausta, joissa pitää olla aina samanlainen valo, on käytännössä tila pakko valaista keinovaloilla. Luonnonvalo luultavasti tulee päivän aikana muuttumaan. (Saba, haastattelu 5.1.2020.)

Valaisun säätämiseen menee yleensä paljon aikaa. Sillä pyritään yleensä jäljittelemään keinovaloa, mutta harvoin se onnistuu niin hyvin, kun haluttaisiin. Keinovalo ei pysy tarpeeksi pehmeänä ja siitä tulee helposti liian korostava. Saban mielestä kaikkea ei tarvitse korostaa tai valaista, vaan katsojalle on hyvä antaa tilaa ajatella ja tutkia kuvaa. (Saba, haastattelu 5.1.2020.)

Valaisussa on myös jonkun verran kulttuurisia eroja. Esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa valaisemattomuuden on huomattu olevan tehokeino. Kaikkien asioiden ei välttämättä tarvitse näkyä, vaan hieman tumma ja mystinen kuva on mielenkiintoisempi kuin täysin valaistu. Tämä saattaa liittyä pohjoisen sääoloihin, koska tällä suuri osa vuodesta on pimeää. Tumma dokumentaarinen tekotapa näkyy myös esimerkiksi suomalaisissa elokuvissa ja jopa isojen brändien mainoksissa. Esimerkiksi Aasiassa on usein todella voimakkaasti valaistua ja värikästä ja se tuntuu suomalaisesta helposti hieman kornilta

ja epäluonnolliselta, mutta siellä värit ja valot ovat myös osa arkea. (Saba, haastattelu 5.1.2020.)

5.4 Eino Manner, ohjaaja

Luonnonvalolla kuvaaminen on sekä tekninen, että kerronnallinen asia. Esimerkiksi kokonaista ulkotilaa on mahdotonta valaista pelkästään keinovalolla, joten silloin luonnonvalon käyttö on myös tekninen asia. Toisaalta luonnonvalo on mahdollisesti kauneinta valoa mitä on mahdollista saada, joten se on myös taiteellinen asia. Luonnonvalon heikkous on sen rajallinen määrä. (Manner, haastattelu 14.1.2020.)

5.5 Anton Tevajärvi, kuvaaja

Luonnonvalon käyttö on yleensä kerronnallinen valinta, joskus budjetillinen ratkaisu. Luonnonvalo on paras valo mitä on olemassa. Sitä yritetty luoda keinotekoisesti, mutta siinä ei olla vielä onnistuttu. Joskus kuvattavan tilan valaisua säädetään useita tunteja monilla eri valoilla, mutta lopputulos ei miellytä. Tämän jälkeen kokeillaan sammuttaa kaikki valot ja huomataan, että pelkkä luonnonvalo on juuri se mitä haluttiin. Joskus myös tarina vaatii tietynlaista tunnelmaa, jonka vain joku tietty säätily voi tuottaa ja silloin luonnonvalo on ainut ratkaisu. Ongelmana luonnonvalossa on sen hallitseminen. Sitä on paljon ja kaikkialla, joten välillä se on vaikeaa. Luonnonvaloa voi kuitenkin muokata ja tukea, mutta valaisun pohjana se on yleensä voittamaton. (Tevajärvi, haastattelu 10.1.2020.)

Luonnonvalon paras puoli on sen luonnollisuus. Kaikki näyttää katsojalle teatterimaisuuden sijaan siltä miltä asiat oikeasti näyttävät. Asiat tuntuvat uskottavilta, jos ne näyttävät luonnolliselta. Epäluonnollisuus yleensä herättää reaktion, mikä on hyvä, mikäli reaktiota tavoitellaan. (Tevajärvi, haastattelu 10.1.2020.)

Luonnonvalon hallitseminen on vaikeaa. Kuvaustilanteessa olet luonnon armoilla ja varsinkin Suomessa sää ja ennusteet ei yleensä ole kovinkaan luotettavia. Lamppujen ja valaisun rakentamiseen menee yleensä aikaa, mutta myös luonnonvalon hallintaan kuluu aikaa. Luonnonvalo saattaa vaikuttaa nopealta ratkaisulta, mutta aina se ei ole sitä. Näitä asioita on hyvä huomioida, kun kuvauspaikkaa valitaan ja tehdään aikataulua. (Tevajärvi, haastattelu 10.1.2020.)

5.6 Tuukka Kovasiipi, kuvaaja

Luonnonvalon käyttö voi juontaa monista eri lähtökohdista. Yleensä se on kerronnallinen, mutta joskus myös puhtaasti budjetillinen asia. Aina se on myös tekninen ratkaisu. Kerronnalliselta kantilta katsottuna luonnonvalo voi vapauttaa tekemistä, kun ei tarvitse sitoutua ennalta päätettyihin valokaluston paikkoihin. Nostimelle nostettua tai rakenteisiin kiinnitettyä lamppua on hidasta liikuttaa tai niiden paikkaa vaihtaa. Esiintyjät voivat liikkua vapaammin, mikäli joku muu kuin ennalta suunniteltu vaihtoehto vaikuttaa paremmalta. Toisaalta luonnonvalon käyttö on myös hyvin tekninen asia, koska auringon liikkeet täytyy olla hyvin selvillä etukäteen, jotta valo on lokaatioon ja haluttuun tunnelmaan oikeassa suunnassa. Aurinko myös liikkuu nopeasti, joten se täytyy ottaa huomioon kuvauspäivän suunnittelussa ja aikataulutuksessa. (Kovasiipi, haastattelu 7.1.2020.)

Monesti luonnonvalolla kuvatessa sitä pyritään myös muokkaamaan. Valoa pehmentävät raamit ja heijastuspinnat vaativat aina työvoimaa liikkukseen. Laajemmassa kuvassa raamien pitää olla todella suuria, jotta niillä pääsee auringon ja esiintyjän väliin jäämättä siitä kiinni. Myös isot heijastuspinnat vaativat melkein jatkuvaa liikuttelua auringon liikkeen takia. Ulkona kuvatessa tuulisella säällä ne myös tarvitsee kiinnittää, joka on työlästä. Ylimääräistä työtä voi vähentää valitsemalla kuvan suunnan huolellisesti ja tarvittaessa tuomalla niin sanottua negative bouncea, eli mustan pinnan henkilön lähelle leikkaamaan heijastuvaa valoa pois. (Kovasiipi, haastattelu 7.1.2020.)

Luonnonvalon parhaita puolia on sen kauneus ja luonnollisuus. Se tuntuu aidolta. Mikäli ei osaa valaista, luonnonvalo voi olla helppo tapa tehdä kaunista ja uskottavaa kuvaa. Luonnonvalo myös elää, mikä tuo välillä omat onnen hetkensä. (Kovasiipi, haastattelu 7.1.2020.)

Luonnonvalon huonoja puolia on sään arvaamattomuus ja auringon jatkuva liike. Peräkkäisinä päivinä samassa paikassa samaan kellonaikaan valo voi olla todella erilainen. Tarina monesti itsessään jo määrittää, voiko kuvata pelkästään luonnonvalolla. Esimerkiksi kuvausajankohta ja kuvien määrä kohtauksessa voivat jo nopeasti sanella, voiko luottaa pelkästään luonnonvaloon. Kaikkeen luonnonvalo ei sovi. Etenkin talvisin Suomessa auringonvalo on niin vähäistä. (Kovasiipi, haastattelu 7.1.2020.)

”Luonnonvalolla kuvaaminen voi olla hyvin kevyt tapa tehdä, mutta se voi olla myös työläs, jos valo ei ole sitä mitä kuvaaja tai ohjaaja haluaa.”

5.7 Kaarle Hurtig, valokuvaaja

Hurtigille luonnonvalo on tekninen asia siinä mielessä, että hän haluaa pitää valokuvauksen mahdollisimman yksinkertaisena ja matalan kynnyksen toimintana. Kerronnallinen siinä mielessä, että se pitää sisällään ajatuksen, että tilanne oikeasti tapahtui. (Hurtig, haastattelu 12.1.2020.)

Hurtigin suosikkivaloja on heijastusten kautta tulevat luonnonvalot. Heijastusten kautta valo saattaa toimia tehokkaan kohdevalon tavoin tuoden esille jotain, ikään kuin luonto olisi valinnut juuri sen paikan valaistavaksi. Esimerkiksi kerrostalojen ikkunoista valo heijastuu paikkoihin, joihin ei välttämättä muuten tulisi suoraa valoa. Luonnonvalolla kuvattu kuva on dokumentti luonnosta, sen valonlähteistä, ympäristöstä ja luonnon omasta tunnelmasta, vaikka ympäristö olisikin ihmisen rakentama. (Hurtig, haastattelu 12.1.2020.)

Luonnonvalon heikkoutena on iltaisin ja öisin sen puute. Tällöin tilanteita ei saa tallennettua. Hurtig ei kuitenkaan näe luonnonvaloa sen huonojen puolien kautta. Luonnonvaloa ei voi itse luoda tai ohjailta, joten se tuntuu aina lahjalta. (Hurtig, haastattelu 12.1.2020.)

5.8 Yhteenveto

Lähes poikkeuksetta uran alkuvaiheessa luonnonvalolla kuvaaminen on ratkaisu, koska se ei vaadi suurta budjettia ja työryhmää. Luonnonvaloa on aina jossain määrin tarjolla ja nykyajan kameroilla myös hämärässä kuvaaminen onnistuu suhteellisen helposti. Luonnonvalo on tekninen valinta, mutta usein sen nähdään ennemminkin kerronnallisena tekijänä. Luonnonvalo on kaunista ja luonnollista. Se muuttuu jatkuvasti ja tarjoaa erilaisia valoja. Kun sitä oppii hallitsemaan ja tulkitsemaan, voi siitä ottaa paljon hyötyä irti. Luonnonvalolla kuvaaminen säästää rahaa, kun ei tarvitse vuokrata kallista valokalustoa ja työryhmää operoimaan sitä.

Luonnonvalo on kaunista ja aitoa. Se sopii moneen eri tilanteeseen ja tunnelmaan. Se on yllättävää ja tarjoaa uniikkeja mahdollisuuksia, jotka eivät välttämättä toistu. Luonnonvalo on dokumentaarista, mutta myös taiteellista. Luonnonvalolla kuvatessa on enemmän tilaa ja aikaa, kun ei tarvitse varoa valojen näkymistä kuvassa. Luonnonvalo on paras pohja valaisun tekemiselle. Sitä voi ja saa vahvistaa lampuilla, mikäli tilanne sen vaatii. Pelkästään luonnonvalon käyttäminen ei ole aina fiksu ratkaisu, mikäli se ei sellaisenaan riitä.

Luonnonvalo on myös rajallista. Suomessa kesä on ihanteellista aikaa, koska valoa on pitkään, mutta syksy- ja talviaikaan valoa on todella vähän. Luonnonvalo muuttuu jatkuvasti, joten esimerkiksi pitkien kohtauksien kuvaaminen on vaikeaa, koska valo-olosuhteet eivät pysy samana koko päivän ajan. Joskus valoa ei välttämättä ole tarpeeksi, tai sitä on liikaa. Apuna on hyvä käyttää heijastavia tai heijastamattomia pintoja valoa ohjaamaan tai blokkamaan.

6 The Revenant

Tässä kappaleessa käsittelen The Revenant -nimistä elokuvaa. Elokuva valikoitui tähän oppinnäytetyöhön sen takia, että se on poikkeuksellisesti kuvattu yhtä kohtausta lukuun ottamatta luonnonvaloa käyttäen ja se tarjosi hyvän pohjan tutkia tätä aihetta enemmän. Käyn läpi elokuvan kuvaamisessa käytettyä kalustoa, elokuvan yleisilmettä ja luonnonvalon vaikutusta lopputulokseen.

6.1 Elokuvan perustiedot

The Revenant on vuonna 2015 ilmestynyt Alejandro G. Iñárritun ohjaama ja Emmanuel Lubezkin kuvaama elokuva. Elokuva kertoo Hugh Glass -nimisestä turkismetsästäjästä, joka eli 1800-luvun alun Yhdysvalloissa. Tarinassa Glass joutuu harmaakarhun raatelemaksi ja hänen toverinsa hylkäävät hänet kuolemaan. Glass selviytyy lopulta takaisin ihmisten pariin ja lähtee etsimään hänet pettäneitä ihmisiä. Pääosaa näyttelee Leonardo DiCaprio, joka voitti suorituksestaan parhaan miespääosan Oscarin. Elokuva voitti myös parhaan kuvauksen ja ohjauksen Oscarit. (The Revenant 2015.)

6.2 Revenantin valaisu ja kuvaus

The Revenant kuvattiin lähes täysin luonnonvaloa käyttäen. Ainoastaan yhdessä kohtauksessa jouduttiin käyttämään keinovaloa tehostamaan nuotiosta tulevaa valoa, koska olosuhteet olivat hankalat. (The Revenant 2015.)

Elokuvan kuvaajaa Emmanuel "Chivo" Lubezkiä on keuhuttu työstään Revenantin parissa. Hänen kuvaustyylinsä ja valon hallinta saa näyttelijät näyttämään hyvältä ja vangitsee tunteita. The Revenant kuvattiin Alexa XT -(Kuvio 10), Alexa M- ja Alexa 65 kameroilla. Ne olivat todella uusia eikä niitä ollut vielä voitu testata kunnolla, joten kameroille ei voitu taata takuuta. Elokuvasa käytetyt kamerat ovat digitaalisia. Alun perin Lubezki halusi kuvata elokuvan filmille, mutta testien jälkeen hän totesi, että päästäkseen haluttuun lopputulokseen on kuvattava digitaalisilla kameroilla. (Arri News 2016.)

Kuvio 10. Arri Alexa XT (P. Mutasen elokuvakonepaja, 2020)

Elokuva kuvattiin Hollywood elokuvalla epätyypillisesti käyttäen pelkästään laajoja linsskejä. Linssien polttoväli vaihteli välillä 12-21 mm. Laajat linssit tuovat kuvaan

mielenkiintoista perspektiiviä ja saa katsojassa aikaan tunnetta, että hän on osa tapahtumia ja hahmoa. Revenantissa kamera-ajot ovat hitaita, rauhallisia ja pitkiä. Ne vaihtelevat laajasta maisemakuvasta (Kuvio 11) erittäin tiukkoihin lähikuviin ja sitten jälleen takaisin laajaan. (Camera Operator Magazine 2019.) Kuvaustyyli sopii erinomaisesti elokuvan miljööseen. Hitaat kamera-ajot jylhissä maisemissa kertovat omalta osaltaan hyvin tunteikkaan elokuvan tarinaa. Elokuvan tekijät halusivat tuoda esille luonnon jatkuvaa muutosta ja aitoa tunnetta. Luonnonvalon käyttäminen edesauttaa tavoitetta täydellisesti. Se ei aina takaa täydellistä valotusta ja se muuttuu jatkuvasti, mutta sen tarjoamat sävyt, muodot ja tarinankerronnallisuus ovat omaa luokkaansa. Luonnonvalo tarjoaa kuvaan dokumentaarisen tunnelman ja tekee kuvista luonnollisia, vaikka tilanteet ovatkin näyteltyjä ja etukäteen tarkkaan suunniteltuja. Elokuvan tarina perustuu tositapahtumiin, joten sen haluttiin myös näyttävän todelliselta. (Lubezki 2015.) Ja koska päähenkilöllä on vähän repliikkejä, on muiden osa-alueiden vietävä tarinaa eteenpäin ja vahvistettava hahmon ja katsojan välistä suhdetta.

Kuvio 11. Laaja maisemakuva. (Arri 2016)

Kuvio 12. Kylmän ja lämpimän värisävyn kohtaaminen. (Arri 2016)

Elokuva kuvattiin tarinan mukaisessa järjestyksessä. Mitään yksityiskohtia ei jätetty huomiotta ja optimaalinen aika kohtaukselle sopivalla luonnonvalolla oli rajallinen. Työryhmän tuli toimia kokonaisuudessaan täydellisesti ja paineen alla, koska aikaa oli rajallisesti ja liikkuvia osia paljon. Uusintaottojen mahdollisuus oli pieni ja tämän takia kaikkien tuli toimia aikataulun mukaisesti. Elokuvan aikataulu venyi huomattavasti, koska kuvausolosuhteet olivat todella ankarat ja elokuva haluttiin epätyypillisesti kuvata tarinan mukaisessa järjestyksessä. Kuvauksissa oli jopa hieman outo tasapaino etukäteen suunnittelun ja kuvaustilanteessa tapahtuvan improvisaation välillä. (Camera Operator Magazine 2019.)

Kuvio 13. Tunnelman luomista vähäisellä valolla. (Arri 2016)

6.3 Visuaalisuus

Mikäli *The Revenantista* ottaisi näytellyt kohtaukset pois ja jättäisi maisemakuvat jäljelle, näyttäisi se hyvin paljon luontodokumentilta. Pitkät ja rauhalliset kamera-ajot tuovat mieleen luontodokumentit ja toisaalta taas nopeat taistelukohtaukset sopivat myös niin ikään dokumentaariseen ilmeeseen. Värisävyt ovat luonnollisia ja ne vaihtuvat sujuvasti vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Esimerkiksi nuotion lämmin valo ja illan kylmäsävyinen sininen valo ovat luonnollista ja tukevat hyvin elokuvan tarinaa (Kuva 12). Elokuvan kuvattiin todella ankarissa oloissa, koska sen haluttiin näyttävän aidolta ja juuri siltä, millaista kyseisissä paikoissa on. Ohjaajan sanojen mukaan kaikilla olisi ollut lämmintä ja mukavaa, jos elokuva olisi kuvattu greenscreeniä vasten, mutta sitten se olisi ollut huono elokuva. (Camera Operator Magazine 2019.)

Elokuvan niukan dialogin takia visuaalisten elementtien pitää viedä tarinaa eteenpäin ja tukea DiCaprion näyttelemän hahmon tarinaa. Lubezkin upea kameratyö tukee elokuvan tarinaa. Välillä esimerkiksi kamera menee niin lähelle DiCapriota, että hänen hengityksensä huurustaa kameran linssin, ja toisessa kohtauksessa DiCaprio katsoo suoraan kameraan. Tällaiset visuaaliset valinnat vahvistavat hahmon tarinaa ja välittävät tunnetta katsojalle. Elokuvan jopa runollinen kuvaus ja kohtaukset tuntuvat seikkailulta

villissä luonnossa, joka yhdistyy ihmisen luonnollisiin vaistoihin ja toimintatapoihin. (Eggert 2016.)

6.4 Omia ajatuksia

The Revenantin vahvinta ja parasta antia DiCaprion tunteikkaan roolisuorituksen lisäksi oli ehdottomasti elokuvan visuaalinen ilme. Kameratyöskentely ja luonnonvalon käyttö tukevat toisiaan. Kamerakaluston ja linssien valinta on onnistunut. Vaikka elokuva on kuvattu pelkästään laajoilla linseillä, se ei ole häiritsevää vaan ratkaisut tuntuvat perustelluilta. Kuvaus on yhtenäistä ja kestää hyvin läpi elokuvan. Ihmeellistä on myös elokuvan valaisu ja valo ylipäättään, koska se on jatkuvasti todella samanlaista ja laadukasta ja tuntuu lähes valaistulta. Samalla se on kuitenkin niin aitoa ja kaunista, että vastaavaan lopputulokseen ei olisi keinovaloilla edes voitu päästä.

7 Miksi luonnonvalolla kuvaamisesta ei ole kirjoitettu?

7.1 Omaa pohdintaa

Tätä opinnäytetyötä tehdessä kävi hyvin pian selväksi, että aiheesta löytyy todella rajallisesti kirjoitettua aineistoa. Suomenkielistä tekstiä ei löytynyt juuri ollenkaan ja suurin osa löytämästäni aineistosta onkin englanniksi. Varsinaista kirjallisuutta ei löytynyt, vaan lähteeni ovat suurilta osin nettiartikkeleita tai nettijulkaisuja.

Miksi näin sitten on? Luonnonvalo ja valo ylipäättään on seikka, joka mahdollistaa valokuvan tai liikkuvan kuvan tekemisen. Valaisua opetetaan runsaasti ja valaisijat ovat usein suuressa ja arvostetussa asemassa kun puhutaan esimerkiksi elokuvan työryhmästä.

Kuten on käynyt ilmi, ison budjetin tuotannoissa pelkästään luonnonvaloa käytetään harvoin. Pienemmille tuotannoille ja varsinkin harrastelijoille luonnonvalo on usein ainut vaihtoehto, sillä valaisukalustoa on yleensä kallista hankkia. Omien kokemuksieni ja käymieni keskustelujen perusteella voin sanoa, että kaikkien tulisi joskus tehdä käyttäen pelkästään vallitsevaa valoa. Muuttuvat olosuhteet pakottavat tekemään luovia ratkaisuja. Luonnonvalo on kuitenkin äärimmäisen rikasta ja tarjoaa paljon

mahdollisuuksia ja jättää usein myös enemmän aikaa kuvaamiselle, kun kuvaustilanteen rakentamiseen ei kulu yhtä paljon aikaa.

Koska luonnonvalon on alati muuttuvaa riippuen vuorokaudenajasta, kuvauspaikasta ja säätilasta, voi sen kanssa työskennellä todella monilla eri tavoilla. Joillekin luonnonvalon hallinta ja muokkaaminen on todella tärkeää, osa antaa valon muuttua ja luottaa luonnolliseen ja dokumentaariseen ilmeeseen. Monilla tekijöillä on omat niksinsä ja keinonsa ja saattaa olla, että niitä ei haluta jakaa kaikkien tietoon. Tämä omalta osaltaan saattaa vaikuttaa kirjoitetun tiedon määrään. Toisaalta myös toimintatapojen laaja kirjo voi olla syynä, koska yhtä ainoaa totuutta on mahdotonta kirjoittaa.

7.2 Tekijöiden ajatuksia

Yksi syistä miksi aiheesta ei juurikaan ole kirjoitettu on varmaankin se, että luonnonvaloa ei voi hallita. Asioista on helpompi kirjoittaa, jos niitä voi hallita. Kun kirjoittaa kirjallisuutta, varsinkin oppikirjoja, on helpompi kertoa, miten valo rakennetaan ja miten se saadaan tuntumaan luonnonvalolta. (Hakala, haastattelu 6.11.2019.)

Luonnonvalossa on usein kysymys hetkessä elämisestä. Tilanteet ja olosuhteet vaihtuvat paljon. Aurinko kiertää koko ajan ja valo vaihtuu. Suomessa pohjoisen yöttömät yöt ovat harvinaisen tilanne valon osalta, koska valo pysyy harvinaisen paljon samanlaisena pitkän ajan. (Hakala, haastattelu 6.11.2019.)

Jos kaivaa syvältä, niin tietoa löytyy, mutta harvemmin kirjoitettuna. Kuvaajat mainitsevat asioista haastatteluissa ja podcasteissa, mutta harvemmin siitä kirjoitetaan. Kuvaajilla on hieman outo kulttuuri olla jakamatta asioita, kuin ne olisivat omia salaisuuksia, jotta kukaan ei voi kopioida toisen tekemisiä. Totuus kuitenkin on, että vaikka kaikki samat tekniikat on tiedossa ja olisi samat laitteet käytettävissä, niin kaksi kuvaajaa tekisivät täysin erilaista kuvaa. (Tevajärvi, haastattelu 10.1.2020.)

8 Yhteenveto

Elokuvaa tehdessä täytyy tehdä valintoja. Olivat ne tuotannollisia tai taiteellisia, tulisi aina valinnalle olla hyvä perustelu. Omat kokemukseni ja mieltymykseni kallistuvat taiteellisen näkökulman puolelle. Rohkeat valinnat, kuten esimerkiksi Revenantin luonnonvalo,

tuovat haastetta tekemiseen, joka motivoi. Haasteelliset olosuhteet vaativat osaavan työryhmän ja kaikki eivät aina onnistu. The Revenant oli erittäin onnistunut kokonaisuus ja näin jälkikäteen tarkasteltuna oli luonnonvalon käyttäminen oikeastaan ainut tapa millä kyseinen elokuva voitiin tehdä.

Valaisu on suuri osa mitä tahansa kuvallista ilmaisua. Oli kyseessä sitten liikkuva kuva tai perinteinen valokuva, on kokonaisuus aina valon vangitsemista. Toisinaan kyse on pienien nyanssien hiomisesta, joita asioista tietämätön ei ymmärrä mitään, mutta täydelliseksi hiottu kokonaisuus tarjoaa lopulta unohtumattoman kokonaisuuden. Taitavaksi valaisijaksi ei kehity hetkessä, vaan se vaatii paljon opiskelua ja käytännön työskentelyä. Kun valaisijan, kuvaajan ja ohjaajan yhteispeli toimii, on lopputulos suurella todennäköisyydellä myös erittäin hyvä. Tärkeintä on, että kaikilla on sama tavoite.

Opinnäytetyötä tehdessäni tuli vastaan paljon asioita, joita en ollut itse koskaan aikaisemmin ajatellut kovinkaan syvällisesti. Opin tätä työtä tehdessä paljon valaisun perusperiaatteista sekä luonnonvalon ominaisuuksista. Mielenkiintoista oli myös valon todella monipuolinen skaala ominaisuuksia ja siihen vaikuttavien seikkojen määrä. Työtä tehdessä aloin kiinnittää ulkona liikkussa enemmän huomiota eri vuorokaudenaikojen valoihin ja kuinka asiat näyttävät erilaisilta riippuen siitä, millainen valo niihin juuri kyseisellä hetkellä kohdistuu. Kävin opinnäytetyötä tehdessäni myös kahdesti ulkomailla, Tunisiassa sekä Irlannissa. Kummassakin kohteessa kiinnitin huomiota siihen, kuinka erilainen luonnonvalo on verrattuna Suomeen. Valon määrässä, voimakkuudessa ja värissä oli huomattavia eroja siihen mihin on tottunut. Suomessa varsinkin talviaikaan valo on todella kylmää ja sitä on tarjolla niukasti. Aurinko paistaa koko ajan matalalta ja valon voimakkuus keskipäivälläkin on heikko.

Lähtökohtaisesti lähes kaikki haastatteleman tekijät ovat aloittaneet uransa kuvaamalla pelkästään luonnonvalolla, koska se on ollut budjetin takia pakollinen valinta. Sitä pidettiin kuitenkin hyvänä asiana ja monet sanoivat kuvaavansa edelleen paljon luonnonvalolla, koska se tuo kuvaan erilaisen tunnelman kuin mitä keinovalolla voi saavuttaa. Luonnonvalo nähdään erittäin kauniina ja sen ominaisuuksia arvostetaan. Sen erilaiset ominaisuudet tuovat kohdetta esiin monella eri tavalla ja saa usein kohteen näyttämään kauniimmalta. Teknisiä ratkaisuja on todella paljon erilaisten kameroiden ja valaisuratkaisujen jatkuvasti kehittyessä. Kaikkien näiden mahdollisuuksien keskellä luonnonvalo tarjoaa omalla tavallaan jotain pysyvää ja luonnollista, jota pidetään

suuressa arvossa. Luonnonvalo on kerronnallista, joten se sopii hyvin dokumentaariseen tekemiseen.

Luonnonvalo ja sen vaikutukset riippuvat myös paljon siitä, miten siihen suhtautuu. Mikäli pitää luonnonvaloa huonona asiana ja häiriötekijänä, niin luultavasti se myös vaikuttaa lopputulokseen negatiivisesti. Mikäli sen näkee mahdollisuutena ja ottaa siitä kaiken hyödyn irti, voi päästä parempaan lopputulokseen kuin olisi voinut kuvitella. Hyvällä suunnittelulla luonnonvalon voi valjastaa omaan käyttöön erittäin hyvin. Sitä ei voi täydellisesti ennustaa, mutta sen käyttäytymistä voi kuitenkin ennakoida ja opiskella.

Ja kuten elämässä muutenkin, luonnonvalo elää ja muuttuu jatkuvasti ja siinä sen kauneus piilee.

Lähteet

Arri News 2016. Alexa XT and Alexa 65 on The Revenant.

<http://www.arri.com/news/news/alex-x-xt-and-alex-65-on-the-revenant/> (Luettu 19.11.2019)

Cambridge In Colour 2019. Natural Light

Photography <https://www.cambridgeincolour.com/tutorials/natural-light-photography.htm> (Luettu 12.10.2019)

Camera Operator Magazine 2019. The Revenant: Shooting in the elements.

<http://soc.org/project/the-revenant-shooting-in-the-elements/> (Luettu 15.11.2019)

Careers in Film 2019. Gaffer. <https://www.careersinfilm.com/gaffer/> (Luettu 4.1.2020)

Digital Photography School 2019. Understanding natural light part 1: Quality of light

<https://digital-photography-school.com/understanding-natural-light-part-1-quality-of-light/> (Luettu 13.10.2019)

Digitarvike.fi 2020. Valotusmittari. <https://www.digitarvike.fi/product/4601/sekonic-l-478dr-litemaster-pro-valotusmittari-pocketwizard> (Luettu 5.1.2020)

Eggert, Brian 2016. Review: The Revenant <https://deepfocusreview.com/reviews/the-revenant/> (Luettu 14.12.2019)

Expert Photography 2020. Types of Artificial Studio Lights – Fluorescent, Strobe, LED or Tungsten. <https://expertphotography.com/studio-lights-types/> (Luettu 14.1.2020)

Ilmatieteenlaitos 2019. Aurinko ja kuu. <https://ilmatieteenlaitos.fi/aurinko-ja-kuu> . (Luettu 1.12.2019)

Jouttimäki, Tuukka 2010. Elokuvan valosuunnittelu. Opinnäytetyö, Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Kroll, Noam 2015. How to Shoot with Natural Light: 10 tips. <http://www.indiewire.com/2013/10/how-to-shoot-with-natural-light-10-tips-34217/> (Luettu 14.11.2019)

Lindgren, Jussi 2008. Elokuvan valaisu. Opinnäytetyö, Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Martin R. McGowan 2019. Natural Light Cinematography. <https://medium.com/@MartinRMcGowan/unlit-natural-light-cinematography-206f6ebad9c8> (Luettu 5.11.2019)

MediaBitti 2011. Videokuvauksen perusteet osa 2. <http://mediabitti.com/kuvaus/videokuvauksen-perusteet-osa-2> (Luettu 10.11.2019)

Photopills.com 2020. Understanding golden hour, blue hour and twilights. <https://www.photopills.com/articles/understanding-golden-hour-blue-hour-and-twilights> (Luettu 3.1.2020)

Picturecorrect 2019. Qualities of natural light. <https://www.picturecorrect.com/tips/photography-basics-qualities-of-natural-light/> (Luettu 20.11.2019)

Renée, V 2016. A Primer on the Cinematic Techniques of 3-Time Oscar-Winning DP Emmanuel Lubezki. <https://nofilmschool.com/2016/02/primer-cinematic-techniques-oscar-winning-dp-emmanuel-lubezki> (Luettu 15.11.2019)

Riley, Jenelle 2015. 'Revenant' Cinematographer Emmanuel Lubezki Used Only Natural Light. <http://variety.com/2015/artisans/production/the-revenant-cinematography-emmanuel-lubezki-1201661435/> (Luettu 14.11.2019)

Ruohonen, Senja 2017. Päivänvalo ikkunan läpi. Opinnäytetyö, Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Siyavula 2020. Relationship of the sun to the Earth. <https://www.siyavula.com/read/science/grade-7/relationship-of-the-sun-to-the-earth/images/gr7eb01-gd-0020.png> (Luettu 14.1.2020)

The Revenant (The Revenant). 2015. Käsikirjoitus Mark L. Smith. Ohjaaja Alejandro G. Iñárritu. Yhdysvallat. Regency Enterprises. 156 min.

Haastattelut

Hakala, Tom 2019. Ohjaaja. Haastattelu, 6.11.2019.
Hurtig, Kaarle 2020. Kuvaaja. Haastattelu. 12.1.2020.
Kovasiipi, Tuukka 2020. Kuvaaja. Haastattelu, 7.1.2020.
Manner, Eino 2020. Ohjaaja. Haastattelu, 14.1.2020.
Saba, Raimo 2020. Ohjaaja. Haastattelu, 5.1.2020.
Tevajärvi, Anton 2020. Kuvaaja. Haastattelu, 10.1.2020.
Äärelä, Anna 2019. Ohjaaja. Haastattelu, 25.12.2019.

